

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

Dico tertio: Gratia habitualis necessaria fuit in Christo ad merendum connaturali modo primum supernaturale; de potentia tamen absoluta, sine illa primum supernaturale promereri potuit.

36. Prima pars huius conclusionis patet ex dictis in precedenti, meritum enim primum supernaturale, non potest nisi per actus supernaturales acquiri: Ergo si anima Christi egebat gratia habituali ut actus supernaturales connaturaliter eliceret, illam pariter exigeret, ut connaturali modo primum supernaturale mereretur.

37. Quod vero de potentia absoluta illud sine gratia promereri potuerit, contra Paludanum, & Durandum, oppositum docentes, in hunc modum ostenditur. Præcisè gratia habituali à Christo, adhuc ejus anima esset formaliter Deo grata, ratione unionis hypostaticæ, ut constat ex dictis disputatione precedenti; insuper liberè posset operari, ut est de se manifestum, & tandem ratione auxilij actualis supernaturalis ordinis, quod posset Deus ei conferre, actus intrinsecè supernaturales eliceret, ut patet: Ergo & meritorios primum supernaturales, nihil enim amplius requiritur ad tales actus, præter ista tria, quod minime procedant à persona Deo grata, quod liberè eliciantur ab illa, & quod intrinsecè ordinentur in Deum ut in finem supernaturalem, sive quod intrinsecè sint supernaturales.

§. II.

Solvuntur obiectiones,

38. **O**bjicies primò contra primam conclusionem: Anima formaliter sancta sanctitate quæ eminenter continet omnem sanctitatem à gratia habituali proveniente, non indiget tali gratia ut dicatur habere formaliter sanctitatem omnimodam & consummatam: Sed anima Christi, ex vi præcisè unionis hypostaticæ, est formaliter sancta, sanctitate eminenter continente omnem sanctitatem à gratia habituali proveniente: Ergo non indiget gratia habituali ut dicatur habere formaliter sanctitatem omnimodam & consummatam. Minor est certa in nostra doctrina, iuxta illam enim anima Christi per unionem hypostaticam redditur sancta formaliter, sanctitate increata Dei, quæ haud dubiè eminenter continet omnem sanctitatem gratiæ habitualis. Major vero probatur: Ideò non indiget Deus gratia habituali ut sit formaliter sanctus sanctitate omnimodam & consummatam, quia ejus sanctitas eminenter continet quicquid sanctitatis est in gratia habituali: Ergo similiter si anima Christi, virtute præcisè unionis hypostaticæ, sit formaliter sancta sanctitate eminenter continente omnem sanctitatem gratiæ habitualis, nullo modo indigebat tali gratia, ut esset omnimodè sancta.

39. Respondeo negando Majorem: licet enim sanctitas increata Dei, ex vi unionis hypostaticæ sanctificans formaliter animam Christi, eminenter secundum se contineat omnem sanctitatem gratiæ habitualis, non tamen formaliter ut talis est in anima Christi, quia videlicet possidetur ab ea finitè & limitatè. Per quod patet ad probationem Majoris negatè, falsum enim est Antecedens illius, nempe quod ex eo præcisè quod sanctitas Dei contineat ex se eminenter omnem sanctitatem gratiæ habitualis, non indigeat Deus tali gratia ut sit sanctus omnimodè; sed ratio hujus adæquata est, quia sanctitas illa increata eminenter

continens omnem aliam creatam, est in ipso Deo modo undequaque infinito, qualiter tamen non existit in anima Christi.

Objicies secundò contra secundam conclusionem: Gratia habitualis operativa non est: Ergo non requiritur in anima Christi Domini ad eliciendum connaturaliter operationes supernaturales.

Respondeo distinguendo Antecedens: Non est operativa per modum principij proximi primario ordinati ad operandum, concedo Antecedens. Per modum principij radicalis, nego Antecedens, & Consequentiam; nam etiam natura substantialis non est operativa primo sed secundo modo, & tamen natura v. g. humana ad humanas operationes non solum connaturaliter, sed etiam essentialiter requisita est.

Objicies tertio: Ut anima Christi eliciat connaturaliter actus supernaturales, sufficiunt virtutes infuse residentes in potentij animæ: Ergo gratia habitualis immediatè in anima existens, ad hunc finem non requiritur. Consequentia videtur manifesta, Antecedens probatur. Posse connaturaliter actus supernaturales elicere, est posse eos producere cum inclinatione ad ipsos per formam permanentem: Sed virtutes infuse potentij animæ in absentia gratiæ eleventur potentias cum inclinatione permanente: Ergo darent posse elicere actus supernaturales connaturaliter.

Respondeo negando Antecedens, ad cujus probationem, distinguo Majorem. Posse connaturaliter actus supernaturales elicere, est posse eos elicere cum inclinatione ad illos per formam permanentem, ut connaturaliter & in statu perfecto existentem, concedo Majorem. Per formam permanentem præcisè, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam. Solutio patet ex supra dictis: cum enim, ut supra dicebamus, virtus sit dispositio perfecti, id est subiecti dispositi secundum naturam, omnis virtus disponit subiectum conformiter ad naturam aliquam præexistentem sui ordinis; & consequenter ut virtutes supernaturales sint in statu perfecto, sibi quæ connaturali, præexistentiam habitualis gratiæ exigunt.

Objicies quartò contra secundam partem tertie conclusionis, in qua diximus Christum de potentia absoluta potuisse sine gratia habituali mereri supernaturale primum: D. Thomas quæst. 29. de verit. artic. 5. ad 4. ait quod licet meritum Christi quandam infinitatis rationem habeat ex dignitate personæ, tamen rationem meriti habet ex gratia habituali, sine qua meritum esse non potest. Ergo in doctrina D. Thomæ gratia habitualis fuit simpliciter animæ Christi necessaria, ad eliciendas absolute operationes meritorias primum supernaturales.

Respondeo intentum D. Thomæ loco citato esse tantum quod sine gratia habituali non potest esse connaturaliter meritum, ex quo non sequitur, quod absolute loquendo, & de potentia Dei absoluta, anima Christi cum sola gratia unionis, & auxilio actuali, supernaturali, non potuerit mereri primum supernaturale, sed tantum quod id non potuerit connaturaliter.

Objicies quintò: Ut aliqua actio meritoria sit primum supernaturale, debet esse vitalis vitalitate supernaturali: Sed non potuit anima Christi elicere actiones vitales vitalitate supernaturali, sine gratia habituali: Ergo nec actiones meritorias primum supernaturales, Major est

certa, actio enim meritoria præmij supernaturalis, debet tendere modo vitali & supernaturali in Deum, ut finem supernaturalem. Minor verò probatur: Non potuit anima Christi sine principio radicali vitalitatis supernaturalis, elicere actiones vitales vitalitate supernaturali, hoc enim implicat: Sed sola gratia habitualis est prima radix vitalitatis supernaturalis in anima, sicut sola anima est principium radicale vitalitatis naturalis; propter quod D. Augustinus eam vocat *animam animam*: Ergo non potuit anima Christi sine gratia habituali elicere actiones vitales vitalitate supernaturali.

47. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, ad cujus probationem, distinguo Majorem: Non potuit anima Christi sine principio radicali vitalitatis supernaturalis, vel sine auxilio actuali supplente ejus vicem, elicere actiones vitales vitalitate supernaturali, concedo Majorem, Sine principio radicali vitalitatis supernaturalis, sed tamen ut habens auxilium actuale supplens vicem talis principij, qualem habere posset anima omnigratiâ habituali destituta, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem: Sola gratia habitualis est principium radicale vitalitatis supernaturalis, non supplebile de potentia Dei absoluta per auxilium actuale, nego Minorem. Supplebile per tale auxilium, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Est enim manifesta instantia in peccatore fideli, actus supernaturales fidei & spei, atque adeo vitales vitalitate supernaturali, licet imperfectâ, elicente, sine principio radicali vitæ supernaturalis, videlicet sine gratia habituali, cum solo auxilio actuali supplente concursum talis principij radicalis in ordine ad illos actus.

48. Dices, Actus vitales ordinis naturalis dependent essentialiter non solum à principio proximo, sed etiam à remoto & radicali vitæ naturalis: Ergo actus vitales ordinis supernaturalis, ab utroque principio dependent essentialiter. Antecedens est communis Philosophorum doctrina, & patet, quia alias intellectus ab anima separatus posset beatificari, & voluntas separata ab anima posset mereri, quod nullus quem viderim docuit. Consequentia verò probatur à paritate rationis.

49. Respondeo, concessa Antecedente, negando consequentiam, & paritatem, ob duplicem rationem discriminis, quam assignat Oxomensis Episcopus in Tractatu de gratia personali Christi: Prima est, quia gratia habitualis, tametsi natura sit, non tamen adeo rigorosè habet rationem naturæ, sicut anima rationalis: unde sicut ob hanc causam deficit à subiectandis & in se immediatè recipiendis proprietatibus ordinis supernaturalis, cum tamen anima rationalis suas proprietates immediatè recipiat; ob eandem etiam deficit à terminanda essentiali dependentia actuum supernaturalium, quamvis actus naturales vitales hominis, ab anima rationali essentialiter dependent.

50. Secunda ratio discriminis est, quia anima rationalis est substantialis natura proprietariè & ratione sui, non ut ad alterius ordinem elevans, & ideo omnis vitalitas hominis petit in ipsam ultimariè reduci: gratia verò est natura vitalis veluti substitutivè & elevativè, per modum formæ ad divinum ordinem elevantis; & quia potest Deus hominem diversimodè ad elicentiam supernaturalium actuum elevare, scilicet per principia fluida, aut per principia permanentia, pro-

A xima & radicalia, consequens fit quod etsi actus supernaturales vitales, à gratia ut à principio conaturali dependant, non tamen dependent essentialiter ab illa; ideoque licet conaturaliter & de lege ordinaria actus charitatis qui in ordine supernaturali perfectissimè vitalis est, non possit sine gratia habituali elici, & in prima iustificatione peccatoris ab illa procedat, ut in Tractatu de iustificatione docuimus; nihilominus præternaturaliter, & de potentia absoluta possit sine gratia & habitu charitatis, beneficio auxilij transeuntis elici: subindeque Christus per actus charitatis sic elicitos, de potentia absoluta, potuit præmium supernaturale promereri, quamvis id non potuerit de potentia ordinaria.

B Dices, Visio beatifica essentialiter dependet ab habitu luminis gloriæ: Ergo pariter actus charitatis essentialiter dependet ab habitu charitatis, subindeque à gratia habituali, à qua ipse habitus charitatis dimanant tanquam proprietates.

Respondeo primò negando Antecedens, nam D. Paulus in raptu fuit elevatus ad visionem beatificam per lumen gloriæ ipsi datum per modum auxilij & qualitatis fluidæ & transeuntis, ut docet Divus Thomas 2. 2. quæst. 157. artic. 3. ad 2. & super cap. 12. Epistolæ 2. ad Corinth. lect. 1. ubi hæc scribit: *Visio Dei per essentiam fit per lumen aliquod, scilicet per lumen gloriæ, de quo dicitur in Psalmis, in lumine tuo videbimus lumen. Sed aliquod lumen communicatur alicui per modum passionis, alicui verò per modum formæ inherens, sicut lumen solis invenitur in carbunculo, & in stellis, ut forma inherens, id est connaturalis effecta; sed in aëre invenitur ut forma transiens & non permanens, quia transit abeunte Sole. Similiter & lumen gloriæ dupliciter menti infunditur: uno modo per modum formæ connaturalis factæ & permanentis, & sic facit mentem simpliciter beatam. . . . Alio modo contingit lumen gloriæ mentem humanam, sicut quedam passio transiens, & sic mens Pauli fuit in raptu lumine gloriæ illustrata, unde etiam ipsum nomen raptus ostendit, transeundo hoc esse factum.*

Respondeo secundo, dato Antecedente, negando consequentiam & paritatem: Ratio disparitatis est, quia visioni beatificæ essentialis est exigentia permanentiæ, ac proinde nequit præcontineri in intellectu, nisi ratione luminis ab intrinseco permanentis, quod lumen habitus est quoad essentiam: actus verò charitatis non exigit essentialiter & ex sua ratione specifica permanentiam, cum sit indifferens ad liberum & necessarium, ideoque potest in voluntate præcontineri, ratione formæ ab intrinseco non permanentis, subindeque quæ habitus non fit quoad essentiam.

ARTICVLVS II.

Vtrum omnes virtutes fuerint in Christo?

§. I.

Quibusdam præmissis difficultas resolvitur.

Suppono primò, virtutes esse in triplici differentia: alie enim sunt intellectuales, alie morales, & alie Theologicæ. De intellectualibus non est hic sermo, tum quia non sunt simpliciter virtutes, nec simpliciter denominant hominem studiosum: tum etiam quia de illis agit D. Thomas qu.

9. sub